

ADATOK AZ ÁLSKORPIÓK ISMERETÉHEZ.

(DATA AD COGNITIONEM PSEUDOSCORPIONUM.)

Dr. TÖMÖSVÁRY ÖDÖN-től.

I. Tábla.

EDM. REITTER bécsi entomologustól újabban számos álskorpiót kaptam, melyeknek nagy része a Jón szigetekről (Corfu, Cephalonia) való s így a Balkán-félsziget faunájához tartozik, a honnan — Szerbiából — magam is szaporítottam egy pár fajjal gyűjteményemet. Ezeken kívül még néhány fajhoz a magy nem. Muzeum állattani osztályának szívésségéből jutottam, melyeket oda külföldről szerzett pillangó és másféle rovar gyűjteményekkel hoztak be. Ezen érdekes állatok leírását a következőkben van szerencsém közzétenni.

A Balkánfélsziget faunájának álskorpióiról igen hiányos adataink vannak és STECKER* csupán kilencz fajt sorol fel azon területről, mely már geographiai fekvésénél fogva is fauna és flora tekintetében az európai mediterrán terület leggazdagabb része. A STECKER által említett fajok mellé EDM. REITTER és az általam gyűjtött fajokat felsorolva, a Balkán-félszigeten talált álskorpiók száma kilenczről huszonhétre emelkedik.

A. A Balkán-félsziget álskorpiói.*(Pseudoscorpiones faunae paeninsulae Balkanicae.)*

CHELIFERIDAE.

1. *Chernes cimicoides* FAB. (Stecker — Balkán ; Tömösváry — Szerbia, Dalmátia).
2. *Chernes rufcolus* E. SIMON (Reitter — Corfu).
3. *Chernes affinis* TÖMÖSVÁRY (Reitter — Corfu).
4. *Chelifer De Geeri* C. KOCH (Reitter — Corfu ; Tömösváry — Szerbia).

* Ueber die geographische Verbreitung der europäischen Chernetiden (Pseudoscorpione). Archiv f. Naturgeschichte 1875. XLI. p. 165.

5. *Chelifer meridianus* C. KOCH (Stecker — Balkán).
6. *Chelifer heteromerus* C. KOCH (Stecker — Balkán).
7. *Chelifer cancroides* LINNÉ (Tömösváry — Szerbia).
8. *Chelifer maculatus* L. KOCH (Reitter — Corfu).
9. *Chelifer nodulimanus* TÖMÖSVÁRY (Böckh? — Dalmátia).
10. *Chelifer danaus* TÖMÖSVÁRY (Reitter — Morea, Corfu).
11. *Cheiridium museorum* LEACH (Stecker — Balkán).
12. *Olpium pallipes* Lucas (Reiter — Dalmátia, Morea, Corfu, Syria).
13. *Olpium semivittatum* TÖMÖSVÁRY (Reitter — Morea, Corfu).
14. *Olpium dimidiatum* L. KOCH (Stecker — Balkán; Reitter — Syria).
15. *Olpium graecum* L. KOCH (Stecker — Balkán).
16. *Olpium Hermannii* Lucas (Stecker — Balkán).
17. *Garypus litteralis* L. KOCH* (Ferrari — Dalmátia).
18. *Garypus minor* L. KOCH (Reitter — Corfu).

OBISIIDAE.

19. *Roncus lubricus* L. KOCH** (Reitter — Corfu, Morea; Tömösváry — Szerbia).
20. *Obisium Simoni* L. KOCH (Reitter — Syria).
21. *Obisium sylvaticum* C. KOCH (Reitter — Corfu, Cephalonia; L. Koch — Dalmátia; Tömösváry — Szerbia).
22. *Obisium simile* L. KOCH (Reitter — Corfu).
23. *Obisium dunicola* C. KOCH (L. Koch — Dalmátia; Tömösváry — Szerbia).
24. *Obisium muscorum* LEACH (Tömösváry — Szerbia; Stecker — Balkán).
25. *Obisium manicatum* C. KOCH (Stecker — Balkán).
26. *Chthonius trombidoides* LATREILLE (Reitter — Corfu; Tömösváry — Szerbia).
27. *Chthonius orthodactylus* LEACH (Tömösváry — Szerbia).

B. Új vagy kevésbé ismeretes álskorpíók.

(*Pseudoscorpiones novi vel minus cognití.*)

1. CHERNES ARMATUS nov. spec.

(Tabula I. fig. 8—9.)

Robustus, oblongus, depressus, opacus; cephalothorace duplo longiore quam in medio latiore, obscure-rufo, fortiter et æqualiter granulato, setis simplicibus parce obtecto; mandibulis parvis, digito externo mandibularum galea longissima, apice tripartita, instructo; palpis rufis, robustis, corpore brevioribus, fortiter granulatis, setis simplicibus vestitis, margine postico articuli secundi tuberculo valde prominulo armato, articulo tertio dilatato, apice antico sensim attenuato, marginibus lateralibus arcuatis,

* Ez érdekes álskorpíót a bécsi cs. udv. muzeum gyűjteményéből ismerem.

** *Roncus lubricus* a Reittertől vett példányok között a legtöbb volt; 144 álskorpíóból 105 tartozott e fajhoz. Magam is meggyőződtem hazánkban, hogy e faj délfelé mind inkább jobban van elterjedve.

margine anteriore setis brevioribus, posteriore setis longioribus obtectis, articulo quarto elliptico, trunco chelæ ovato, digitis chelarum robustis, trunco paulo brevioribus sensim curvatis; abdomine dilute rufo-brunneo, subtiliter granulato, setis simplicibus, pedibus ochraceis.

Longitudo corporis 6 $\frac{m}{m}$.

Insigne hoc animal, in spiritu vini non optime conservatum; in Guinea superiore Africæ occidentalis (Ashanti) inventum est.

A legnagyobb Chernes fajok egyike; a test hosszukás, lapított, fénytelen; a cephalothorax kétszer oly hosszú, mint a milyen széles közepén, setét rőtbarna, erősen, de egyenlően szemcsézett és ritkán elhelyezett hegyes szőrökkel van fedve; a csáprágók kicsinyek, a külső mozgathatlan száron egy igen hosszú, végén három részre osztott gálea van; a tapogatók rőtbarának, erősek, a testnél rövidebbek, erősen szemcsézettek s egyszerű hegyes szőrökkel vannak fedve, a második íz hátsó szegélyén egy meglehetősen kiemelkedő hegyes dudor áll, a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva erősen elszélesedik, végefelé azonban lassanként keskenyebb lesz, oldalszélei ivelték, a mellső rövidebb, a hátsó pedig hosszabb szőrökkel van fedve; a negyedik íz ellipticus, az ollók törzse tojásalakú, az ollószárak vastagok, a törzsnél valamivel rövidebbek, gyöngén görbültek; a potroh világos rőtbarna, finoman szemcsézett s egyszerű szőrökkel van fedve; a lábak rendes alkotásúak, piszkos-sárgák.

A test hossza 6 $\frac{m}{m}$.

E szép Chernes fajból egyetlen, meglehetősen rosszul conservált példány van gyűjteményemben, mely Ashantiból (Nyugot-Afrika) való s E. REITTER bécsi entomologus szivességéből jutottam hozzá.

2. CHERNES AFFINIS spec. nov.

(Tabula I. fig. 10—11.)

Oblongo-ovatus, valde depressus, fortiter granulatus, setis clavatis vestitus; cephalothorace dilute rufo-brunneo, longiore quam postice latiore, inæqualiter granulato, setis clavatis longioribus; mandibularum galea formam cornu cervi imitante; palpis crassis, rufis, corpore æquilongis, articulo primo subtiliter granulato, setis simplicibus vestito, articulo secundo cyathiformi, margine postico tumido, articulo tertio dilatato, apice sensim attenuato, articulo quarto præcedenti æquilongo, margine antico tumido; trunco chelæ ovato; digitis chelarum curvatis, longitudine trunci; articulis palporum omnibus (exceptis digitis) fortiter et inæqualiter granulatis, setis clavatis longioribus dense obtectis; abdomine dilute rufo-brunneo, fortiter granulato, setis clavatis perlongis densis; pedibus flavide-rufis.

Longitudo corporis 2 $\frac{m}{m}$.

Patria: Coreyra (Corfu).

A test körvonala hosszukás tojásalakú, erősen lapított, szemcsézett és meglehetősen hosszú bunkós szőrökkel fedett; a cephalothorax világos rőt-barna, hosszabb, mint a milyen széles hátsó szegélyén, szemcsézett, de a szemcsék nem egyenlők — hosszú bunkós szőrökkel van fedve; a csáprágók külső mozgatható szárán a galea egy renszarvas agancsához hasonlít; a tapogatók vastagok, rőt-barnák, oly hosszúk, mint a test, az első íz finoman szemcsézett, hegyes szőrökkel van fedve; a második íz kehelyalakú, hátulsó szegélye felfuvódott; a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva gyorsan elszélesedik, vége felé fokozottan keskenyebb lesz; a negyedik íz oly hosszú, mint a harmadik, mellső része felfuvódott; az ollók törzse tojásalakú, az ollószárak görbültek s oly hosszúak, mint a törzs; a tapogatók mindenik íze (az ollószárak kivételével) erősen, de egyenlőtlenül szemcsézett és igen hosszú bunkós szőrökkel van tömötten borítva; a potroh világos rőt-barna, erősen szemcsézett és igen hosszú bunkós szőrökkel sűrűn fedett; a lábak világos sárgás-barnák.

A test hossza $2 \frac{m}{m}$.

E fajból, mely a *Chernes cimicoides* és *Chernes scorpoides* között foglal helyet, kilencz példány van gyűjteményemben, melyek mind Corfu szigetéről valók, hol azokat E. REITTER gyűjtötte.

3. CHELIFER DANAUS nov. spec.

(Tabula I. fig. 7.)

Ovatus, depressus, paulo nitidus; cephalothorace rufo-brunneo, æqualiter granulato, paulo longiore, quam postice latiore, setis obtusis parce obtecto; mandibularum galea subuliformi; palpis corpore æquilongis, obscure rufis, granulatis (exceptis digitis chelarum), articulo secundo pernæformi, margine antico et postico rotundato, paulo tumido, setis obtusis, articulo tertio sensim dilatato, margine antico recto, postico arcuato, setis obtusis, articulo quarto chelisque setis simplicibus vestitis; trunco chelæ elliptico, digitis chelarum trunco vix brevioribus, curvatis; abdomine dilute rufo, subtiliter granulato, segmentis omnibus maculis duabus obscurioribus notatis; pedibus ochraceis.

Longitudo corporis $2.2 \frac{m}{m}$.

Patria: Corcyra (Corfu) et Morea (Kumani).

A test körvonala tojásalakú, lapított, gyengén fénylő; a cephalothorax rőt-barna, egyenlően szemcsézett, valamivel hosszabb hátsó részének szélességénél s ritkán elhelyezett elmetezett szőrökkel van fedve; a csáprágók külső mozgató szárának galeája áralakú; a tapogatók oly hosszúk, mint a test, sötét rőt-barnák s az ollószárak kivételével szemcsézettek, a második íz sonkaalakú, mellső és hátsó széle kerekített, gyengén felfuvódott; a harmadik íz lassanként elszélesedik, mellső szegélye egyenes, a hátsó ívelt,

mind a két íz elmetszett szőrökkel borított, míg a negyedik íz es az ollók egyszerű hegyes szőrökkel vannak fedve; az ollók törzse ellipticus, az ollószá-
rak a törzsnél alig rövidebbek, görbültek; a potroh világos rőtbarna s
mindenik potrohgyűrűn két sötétebb folt látható; a lábak szennyes-
sárgák.

A test hossza $2.2 \frac{m}{m}$.

Ezen álskorpió fajból két példány van gyűjteményemben, melyet
E. REITTER Moreában és Corfu szigetén fogott.

4. CHELIFER MACROCHELATUS nov. spec.*

(Tabula I. fig. 12—13.)

Robustus, valde depressus, opacus, setulosus, setis simplicibus; cephalo-
thorace brunneo-castaneo, fortiter granulato, longiore quam postice
latiore, margine antico fere recto, medio sinuato; oculis duobus permag-
nis; mandibulis sat parvis, trunco granulato, digito externo internoque
galea multifida instructis; palpis crassissimis, castaneis, corpore multo
longioribus, margine postico articuli secundi lamellis duabus instructo, arti-
culo tertio dilatato, apice paulo attenuato, margine antico sensim emargi-
nato, articulo quarto præcedenti æquilongo, margine antico tuberculo magno
valde prominente armato, trunco chelæ ovato, digitis chelarum crassis,
trunco paulo brevioribus, articulis palporum omnibus granulatis (excep.
digitis) setis simplicibus, longis, dense vestitis; abdomine granulato, elon-
gato, obscure rufo-brunneo, vitta longitudinali, interstitiisque annulorum et
marginibus abdominis flavis; pedibus rufis.

Longitudo corporis $5 \frac{m}{m}$.

Patria: Columbia, Americæ meridionalis.

A legnagyobb *Chelifer*-fajok egyike; a test meglehetősen lapított, fény-
telen, szőrözött, a szőrök egyszerűek; a cephalothorax sötét gesztenye-
barna, erősen szemcsézett, hosszabb hátsó részének szélességénél, mellső szegélye
csaknem egyenes, közepén bemetszett; két igen nagy szeme van; a rágók
kicsinyek, a törzs szemcsézett, a külső mozgatható valamint a belső moz-

* A genus az európai *Chelifer* fajok közös jellemző sajátosságaira van alapítva,
e délamerikai faj pedig az európai *Chelifer* fajktól annyira eltér, hogy azok sorába
be nem illeszthető. A különbséget az alábbi táblázat tünteti elő.

Gen. *Chelifer*, character. — Corpus granula-
tum, setulosum, setis simplicibus et clavatis.
Scutum cephalothoracicum antice parabolicum.

Oculi duo sat parvi.

Mandibulæ digito externo galea instructæ.

Spec. *Chelifer macrochelatus*. — Corpus granu-
latum, setulosum, setis simplicibus.

Scutum cephalothoracicum antice fere rectum,
medio sinuatum.

Oculi duo permagni.

Mandibulæ digito externo internoque galea
instructæ.

gathatlan száron egy-egy tollasan osztott galea van; a tapogatók igen vastagok, gesztenye-színtiek, a testnél jóval hosszabbak; a második íz hátsó szegélyén két oldalt álló lemez van; a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva gyorsan elszélesedik, mellső vége felé gyengén elkeskenyedő, mellső szegélyén gyengén kimetszett; a negyedik íz oly hosszú, mint a harmadik, mellső részén egy nagy, erősen kiemelkedő dudor áll; az olló törzse tojásalakú, az ollószárok vastagok, a törzsnél egy kevéssel rövidebbek; a tapogatók mindenik íze (az ollószárok kivételével) szemcsézett és egyszerű, hosszú szőrökkel tömötten van fődve; a potroh szemcsézett, megnyúlt, sötét sárgás-barna; a potroh oldalszegélye és a potrohgyűrűk köze, valamint a potroh középvonala sárga; a lábak rőt barnák.

A test hossza $5 \frac{m}{m}$.

E nagy *Chelifera* fajt a magy. nemz. Muzeum Hymenopterákkal együtt kapta Columbiából (Dél-Amerika); nagyon valószínű, hogy valamely faj lábaira vagy teste hátsó részére volt kapaszkodva és így jutott a gyűjtő birtokába.

5. OLPIUM DIMIDIATUM L. KOCH. 1873.

(Uebersichtliche Darstellung der europäischen Chernetiden pag. 34.)

(Tabula I. Fig. 6.)

Elongatum, nitidulum, laeve, setulosum, setis simplicibus; cephalothorace rufo-brunneo, longiore quam postice latiore, ante oculis attenuato; oculis approximatis; mandibularum digito externo galea subuliformi instructo; palpis dilute-rufis, corpore æquilongis, margine postico articuli secundii emarginato, supra subtiliter granulato, articulo tertio dilatato, ubique æquilato, margine antico granulato; trunco chelæ elliptico, lateribus fere rectis, digitis chelarum trunco brevioribus, paulo curvatis; abdomine rufo-brunneo, segmentis omnibus (excepto ultimo) in medio vitta dilutiore signatis; pedibus ochraceis.

Longitudo corporis $3.2-3.5 \frac{m}{m}$.

Patria: Syria (Asia minor).

A test megnyúlt, fénylő, sima, egyszerű szőrökkel borítva. A cephalothorax rőt barna, hosszabb, mint hátsó részén széles és a szemek előtt elkeskenyedik; a szemek átmérőjük fél távolságában állanak; a csáprágók külső mozgatható szárán egy áralakú galea van; a tapogatók világos rőt barnák, oly hosszúk, mint a test, a második íz hátsó szegélye kimetszett, felül finoman szemcsézett, alól sima; a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva csakhamar elszélesedik és mindenütt egyenlő széles, mellső szegélye finoman szemcsézett; az ollók törzse ellipticus, oldala csaknem egyenes; az ollószárok a törzsnél jóval rövidebbek, gyengén görbültek; a potroh rőt barna, mindenik potrohgyűrű (az utolsó kivételével) közepén a test hosz-

szában lefutó világosabb vonal által két részre van osztva; a lábak szeny-nyes-sárgák.

A test hossza $3\cdot2$ — $3\cdot5$ $\frac{m}{m}$.

E szép *Olpium* fajt már 1873-ben dr. L. KOCH írta le, de az óta senki sem említi fel; én E. REITTER-től Syriából (Kis-Ázsia) két példányt kaptam, melyek minden tekintetben megegyeznek KOCH állataival.

6. OLPIUM SEMIVITTATUM spec. nov.

(Tabula I. Fig. 1—2.)

Oblongum, valde nitidum, læve, subdepressum, setulosum, setis simplicibus, acutis; cephalothorace longiore quam latiore, castaneo-brunneo, margine antico rotundato, lateribus fere parellis, sulcis transversis obsoletis; oculis quattuor, ellipticis; mandibularum digito externo galea tripartita instructo; palpis castaneis, corpore paulo brevioribus, articulo secundo pernæformi, articulo tertio dilato, articulo quarto tumido, præcedenti paulo brevior, trunco chelæ oblongo-ovato, digitis chelarum sensim curvatis, trunco vix brevioribus; segmentis quattuor anticis abdominis dilute-rufis, vitta destituta, segmentis reliquis obscure-rufis, — excepto ultimo — vitta pallidior signatis, segmentis 4—7 supra maculis duabus, magnis, obscurioribus, segmentis 8—11 maculis plurimis pallidioribus notatis, abdomine postice rotundato; pedibus sordide-flavis, anticis gracilibus, posticis crassissimis, trochantinis instructis.

Longitudo corporis $2\cdot5$ — $2\cdot7$ $\frac{m}{m}$.

Patria: Coreyra (Corfu).

A test hosszúság, erősen fénylő, sima (a szemcsék hiányzanak), gyengén lapított, szőrözött, a szőrök egyszerűek, hegyesek; a cephalothorax hosszabb mint széles, gesztenye-barna, mellső szegélye kerekített oldalszegélyei csaknem egyközesek, a haránt barázdák elenyésztek; négy elliptikus szeme van; a csáprágók kicsinyek, a külső mozgatható száron egy végén három részre osztott galea van; a tapogatók gesztenyeszínűek, a testnél valamivel hosszabbak, a második íz sonkaalakú; a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva elszélesedik s csaknem mindenütt egyenlő széles; a negyedik íz felfujt, a harmadiknál valamivel rövidebb; az ollótörzs hosszúság tojásalakú, az ollószárak gyengén görbültek, a törzsnél egy kevéssel rövidebbek; a potroh első négy gyűrűje világos pirosas-barna s ezen gyűrűkön a hosszában lefutó barázda hiányzik, míg a többi gyűrűk sötét pirosas-barnák s az utolsó gyűrű kivételével a hosszában lefutó barázda által két részre vannak osztva; a 4—7 potrohgyűrűn felül két oldalt egy-egy nagyobb sötét, a 8—11 gyűrűn pedig több világos kisebb foltocskák látható, a potroh alól sokkal világosabb és

vége kerekített; a lábak piszkos-sárgák, az elsők vékonyak, az utolsók igen vastagok és trochantinnal vannak ellátva.

Hossza 2·5—2·7 $\frac{m}{m}$.

E szép álskorpió fajból négy példány van gyűjteményemben, melyeket E. REITTER fogott Corfu szigetén.

7. OLPIUM BIAROLIATUM nov. spec.

(Tabula I. Fig. 15—18.)

Oblongum, subdepressum, valde nitidum, læve, setulosum, setis simplicibus, acutis, longis; cephalothorace rufo-testaceo, duplo longiore quam postice latiore, antice modice attenuato, sulcis transversis obsoletis; oculis quattuor, ellipticis, approximatis, duobus anticis minoribus; mandibulis sat magnis, testaceis, digito externo mandibularum galea bifida instructo; palpis corpore æquilongis, rufo-testaceis, articulo secundo pernæformi, articulo tertio dilatato, ubique æquilato, setis longioribus parce vestito, articulo quarto tumido, præcedenti paulo brevior, trunco chelæ ovato, digitis chelarum curvatis, trunco æquilongis: abdomine ochraceo, segmentis omnibus in medio vitta dilutiore signatis; pedibus sordide flavis, posticis crassissimis, aroliis pedum omnium binis.

Longitudo corporis 3·5 $\frac{m}{m}$.

Patria: India orientalis.

A test hosszukás, gyengén lapított, erősen fénylő, sima szőrözött, a szőrök egyszerűek, hosszúk, hegyesek; a cephalothorax barnás-sárga, kétszer oly hosszú, mint hátsó szegélyén széles, előfelé gyengén elkeskenyedő, a haránt barázdák hiányzanak; négy, elliptikus, szorosan egymás mellett álló szeme van, melyek közül a két első kisebb, mint a hátsó; a csáprágók eléggé nagyok, barnás-sárgák, a külső mozgatható szár galeája kettősen osztott; a tapogatók barnás-sárgák, oly hosszúk, mint a test; a második íz sonkaalakú; a harmadik íz a nyelecskéből kiindulva elszélesedik, mindent egyenlően széles és ritkán elhelyezett hegyes szőrökkel van fedve; a negyedik íz felfuvódott, az előbbinél kevéssel rövidebb; az ollók törzse tojásalakú, az ollósárok görbültek, oly hosszúk, mint a törzs; a potrob piszkos sárga, közepén mindenik íz egy világosabb, hosszan lefutó barázda által két részre osztott; a lábak piszkos-sárgák, a két hátulsó láb igen vastag és mindenik lábön kettős, végén csipkés szegélyű tapadó van.

A test hossza 3·5 $\frac{m}{m}$.

Ezen *Olipum*-fajból PÁVEL János nemzeti muzeumi gyűjtő három példányt talált, egyet Kelet-Indiából küldött pillangókat tartalmazó szekrényben, a melyben még élve futkostak jobbra-balra. Igen nagy valószínűséggel e fajokat az élő pillangókkal fogták meg.

HETEROLOPHUS gen. nov. *

Corpore generi Obisii similis. Cephalothorax oblongo-quadratus, æquilatus, margine antico profunde sinuato; epistoma nullum; oculi quattuor ad latus cephalothoracis positi; mandibulæ maximæ, digito externo tuberculo destituto; vitta abdominis nulla; palpi graciles; pedes longissimi, femoribus ultimi paris crassissimis.

A Heterolophus genus leginkább az Obisium genushoz hasonlít, bár a Chthonius genushoz átmenő alak gyanánt tekinthető. A test hosszukás, csaknem hengeres; a cephalothorax hosszukás-négyszögalakú, mindenütt egyenlően széles, csupán a szemeknél szélesebb egy kevéssel, de az is csak az egyik faj nőstényeinél; a cephalothorax mellső szegélye mélyen öblözött, s ez az mi által az összes Obisium-féléktől rendkívül eltér, miután emezeknél ez öblözet helyén egy többé-kevésbé hegyes vagy megnyúlt epistoma van; a cephalothorax oldalán négy szem van elhelyezve; a csápárgók erősek, igen nagyok s a külső mozgató száron, az Obisidákra állandóan jellemző dudor teljesen hiányzik; a potrohgyűrűkön a középen, hosszában lefutó vonal hiányzik; a tapogatók vékonyak; a lábak igen hosszúk, s az utolsó lábárnak czombja igen vastag.

E genusba tartozó fajokat eddig még csak Dél-Amerikából ismerék.

S. HETEROLOPHUS GUTTIGER spec. nov.

(Tabula I, Fig. 3—4.)

Fere cylindricus, nitidissimus, subtilissime punctatus, setulosus, setis simplicibus; cephalothorace dilute-rufo, paulo longiore quam latiore, postice vix attenuato, pone oculos sensim dilatato, margine antico profunde sinuato; scuto dorsali cephalothoracis maculis minutis plurimis dilutioribus sparsim signato; oculis parvis, rotundis distantibus; mandibulis permagnis, digito interno dentato; palpibus corpore vix longioribus, dilute rufis, articulo secundo caliciformi, articulo tertio dilatato, in medio paulo tumido, margine antico setis longioribus, margine postico setis brevioribus vestitis; trunco chelæ elliptico, digitis chelarum gracilibus, trunco vix longioribus, curvatis; abdomine ovato, dilute rufo, subtiliter transversim rugoso, maculis multis minutis dilutioribus sparsim signatis; pedibus ochraceis, dense setosis.

Longitudo corporis $1.3 \frac{m}{m}$.

Patria: America meridionalis (Brasilia, San-Paolo).

A test csaknem hengeres, erősen fénylő, igen finoman pontozott, sző-

* ἑτέριος = másféle; λόφος = nyakszirt; t. i. hogy a cephalothorax mellső szegélye másként van alkotva mint az Obisidák többi genusainál.

rözött, a szőrök egyszerűek, hegyesek; a cephalothorax világos rőtbarna, valamivel hosszabb, mint széles, hátsó szegélye felé igen gyengén elkeskenyedő, a szemeknél pedig, mellső vagy hátsó szegélyénél, csak kevésbé szélesebb; a cephalothorax mellső szegélye mélyen öblözött s a háton számos, a test színénél világosabb foltocska látható; a szemek kicsinyek, kerekék s egymástól átmérőjük távolában állanak, a csáprágók igen nagyok, a belső mozgathatlan szár fogazott; a tapogatók a testnél alig hosszabbak, világos rőtbarának, a második íz kehelyalakú; a harmadik íz a nyelecskéből kiszélesedik, közepén gyengén felfújt, mellső szegélye hosszabb, a hátsó pedig rövidebb szőrökkel van ellátva; az ollótörzs elliptikus, az ollószárak vékonyak, görbültek s a törzsnél valamivel hosszabbak; a potroh tojásalakú, világos rőtbarna, igen finoman harántul ránczos és azon számos, a test színénél világosabb foltocska látható; a lábak szennyes-sárgák, sűrűn szőrözöttek.

A test hossza $1.3 \frac{m}{m}$.

Ezen fajból három példány van gyűjteményemben, melyek Braziliából, San-Paolo környékéről valók.

9. HETEROLOPHUS NITENS spec. nov.

(Tabula I, Fig. 5.)

Cylindricus, nitidissimus, subtilissime punctatus, parce setosus, setis simplicibus; cephalothorace fortiter convexo, badio, multo longiore, quam latiore, oblongo-quadrato, marginibus lateralibus parallelis, margine antico profunde sinuato; oculis parvis approximatis; mandibulis permagnis, digito interno dentato; palpis obscure rufis, corpore paulo longioribus, setis perpaucis vestitis, articulo secundo cyathiforme, articulo tertio dilatato, apice antico sensim tumido, articulo quarto pernæformi, trunco chelæ ovato, digitis chelarum gracilissimis, paulo curvatis, trunco multo longioribus; abdomine ovato, badio, subtilissime transversim rugoso; pedibus dilute rufis, corpore æquilongis.

Longitudo corporis $1.2 \frac{m}{m}$.

Patria: America meridionalis (Brasilia, San-Paolo).

A test hengeres, erősen fénylő, igen finoman pontozott, ritkán szőrözött, a szőrök egyszerűek; a cephalothorax erősen görbült, gesztenye-barna, sokkal hosszabb, mint széles, hosszukás-négyszögletű, oldalai egyközeseek, mellső szegélye mélyen öblözött; a szemek igen kicsinyek, egymás mellett állanak; a csáprágók igen nagyok, a belső mozgathatlan szár fogazott; a tapogatók sötét rőtbarának, a testnél kevéssel hosszabbak, igen ritkán elhelyezett s rövid szőrökkel vannak borítva, a tapogatók második íze kehelyalakú, a harmadik íz elszélesedik, mellső vége felfuvódott, a negyedik íz sonkaalakú, az ollók törzse tojásalakú, az ollószárak igen vékonyak,

gyengén görbültek s a törzsnél jóval hosszabbak; a potroh tojásalakú, gesztenye-barna, igen finom haránt reddőkkel s imitt-amott egy-egy rövid szőrrel van vedve; a lábak világos-sárgák, oly hosszúk, mint a test.

A test hossza $1.2 \frac{m}{m}$.

E csinos álskorpíó fajból egyetlen példány van gyűjteményemben, mely Braziliából San-Paolo környékéről való.

AZ I. TÁBLA MAGYARÁZATA.

- 1—2. *Olpium semivittatum* nov. spec.
 1. A bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)
 2. A potroh. (Nagyítva.)
- 3—4. *Heterolophus guttiger* nov. spec.
 3. Az állat maga. (Nagyítva.)
 4. A cephalothorax mellső része. (Nagyítva.)
5. *Heterolophus nitens* nov. spec.
 5. A jobb tapogató 2—5 íze (Nagyítva.)
6. *Olpium dimidiatum* L. Koch
 6. A bal tapogató 4—5 íze. (Nagyítva.)
7. *Chelifer danaus* nov. spec.
 7. A jobb tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)
- 8—9. *Chernes armatus* nov. spec.
 8. A bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)
 9. A galea, a csáprágó külső mozgatható szárának egy részével. (Nagyítva.)
- 10—11. *Chernes affinis* nov. spec.
 10. A bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)
 11. A renszarvas agancsához hasonló galea, a csáprágó külső mozgatható szárának egy részével. (Nagyítva.)
- 12—13. *Chelifer macrochelatus* nov. spec.
 12. A bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)
tu. a dudor a negyedik ízén.
 13. A cephalothorax első része a csáprágókkal. (Nagyítva.)
o. szem.
md. csáprágó.
gi. a belső mozgathatlan szár galeája.
ge. a külső mozgatható szár galeája.
14. *Chelifer nodulimanus* Tömösváry.*
 14. A bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)

* E fajt már egy korábbi «A magyar fauna álskorpíói» (Pseudoscorpiones faunae Hungaricae, — Magyar Tud. Akademia, Matematikai és Természettudományi Közlemények. 1882. XVIII. 7. szám. 244. lap) című dolgozatomban leírtam, de jellemző részének rajzát nem közelhettem. E faj Dalmátiából való s a magy. nemz. muzeum tulajdona. Legyen szabad ide jegyzésbe iktatnom e faj rövid latin diagnosisát

Chelifer n. dulimanus. Robustus oblongo-ovatus, fortiter depressus, opacus, leviter granulatus, setulosus, setis simplicibus, longis; cephalothorace palpsque ob-

15—18. *Olpium biaroliatum* nov. spec.

15. bal tapogató 2—5 íze. (Nagyítva.)

16. Az egyik tapadó (arolium). (Nagyítva.)

17. Az egyik láb tarsusának vége. (Nagyítva.)

ar. tapadó.

u. karoni.

18. A csáprágó külső mozgatható szárának egy része a galeával. (Nagyítva.)

scure castaneis, abdomine obscure rufo-brunneo, vitta abdominis rufo-testacea, pedibus testaceis; cephalothorace vix longiore quam postice latiore, sulcis transversis antrorsum curvatis; oculis magnis; mandibulis sat parvis; palpis crassissimis, corpore fere dimidio longioribus, margine postico articuli secundi lamellis duabus instructo, articulo tertio dilatato, ubique aequilato, margine antico in apice sensim sinuato, articulo quarto praecedenti vix longiore, margine postico tumido, margine antico tuberculo pyramidali setigero armato; trunco chelae ovato, crassissimo, paulo longiore quam latiore; digitis chelarum trunco brevioribus, digito externo fortius curvato quam interno; abdomine postice truncato; pedibus incrassatis.

Longitudo corporis $4.5 \frac{m}{m}$., long. palporum $7 \frac{m}{m}$.

Patria: Dalmatia (collectione museo nationali hungarici).